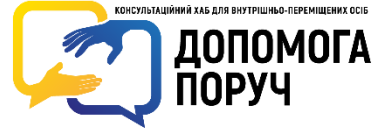

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ХАБ ДЛЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ
ОСІБ «ДОПОМОГА ПОРУЧ»**

**ЗБІРКА
ТИПОВИХ ЗРАЗКІВ ЗАЯВ І ЗВЕРНЕНЬ
ДО ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ З ПИТАНЬ
АКТУАЛЬНИХ ДЛЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ**

м. Хмельницький

2023

ЗМІСТ

I. ПОЗОВНІ ЗАЯВИ

Про встановлення факту родинних відносин	3
Про визнання фізичної особи недієздатною, встановлення опіки і призначення опікуна	7
Про встановлення факту спільного проживання	12
Про встановлення факту належності правовстановлюючого документа	17
Про розірвання шлюбу	20
Про стягнення аліментів	23

II. КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ

Компенсація за зруйноване майно	27
Допомога на проживання внутрішньо переміщеним особам	30
Відновлення втрачених документів в період воєнного стану	31
Порядок видачі рецептів на ліки за програмою «Доступні ліки» у зв'язку із введенням воєнного стану	34
Взяття на облік внутрішньо переміщеної особи у разі відсутності відмітки про реєстрацію місця проживання	35
Прийняття спадщини в умовах воєнного стану	37
Зарахування дитини внутрішньо переміщеної особи у дитячий садочок	37
Забезпечення житлом внутрішньо переміщеної особи	38
Порядок скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи у разі повернення до покинутого місця постійного проживання	39
Правила перетину кордону в умовах воєнного стану	40

**До Хмельницького міськрайонного суду
Хмельницької області**

29000, м. Хмельницький, вул. Героїв
Майдану, 54

Заявник:

_____ ,

Адреса: _____ ,

Номер засобу зв'язку:

_____

Адреса електронної пошти:

_____

РНОКПП _____

Заінтересована особа Хмельницька міська рада,

вул. Героїв Маріуполя, 3, м. Хмельницький,
29013 Тел./факс: (0382) 76 45 02

Адреса електронної пошти:

rada@khm.gov.ua

Код ЄДРПОУ: 33332218

ЗАЯВА

про встановлення факту родинних відносин

_____ року померла моя мати,
_____, що підтверджується свідоцтвом
про смерть серії І-БВ № _____, виданим Хмельницьким районним
відділом державної реєстрації актів цивільного стану Центрального-Західного
міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Хмельницький).

Відповідно до заповіту, складеного _____ року, посвідченого секретарем виконкому _____ сільської ради Хмельницького району та зареєстрованого в реєстрі за № __, моя мати заповіла мені земельну частку (пай) розміром ___ га, яка знаходиться на території _____ сільської ради та підтверджується Державним актом на право власності на земельну ділянку серії ЯБ № _____.

_____ року я звернулася до Хмельницької районної державної нотаріальної контори, щоб отримати свідоцтво про право на спадщину за заповітом на згадану земельну частку (пай). Однак, листом від _____ року вих. № _____ мені було відмовлено у видачі свідоцтва про право на спадщину за заповітом, оскільки в Державному земельному кадастрі відомості про реєстрацію державного акту на вищезазначену земельну ділянку відсутні. Крім того, у свідоцтві про моє народження ім'я матері зазначене як Олена, тоді як у свідоцтві про смерть – Оляна, у зв'язку з цим неможливо встановити родинні відносини.

Стосовно імені моєї матері хочу повідомити наступне. Повне ім'я моєї матері — _____. У моєму свідоцтві про народження ім'я матері зазначене російською мовою – _____. Можливо, складнощі перекладу імені “Оляна” стали причиною запису у свідоцтві про народження імені “Елена”. Однак, це є одна і та ж особа. Зазначене підтверджується записом у погосподарській книзі с. _____ Хмельницького району за 1964 - 1966 роки (рахунок №635). Відповідно до неї, станом на 01.01.1964 року за адресою домогосподарства проживали: матір – _____, _____ р.н., батько - _____, _____ р.н. та я – _____, _____ р.н. Співпадає дата мого народження, ідентифікаційні дані мого батька. Щодо того, що у моєму свідоцтві про народження зазначене місце народження с. Калинівка (замість с. _____), то відповідно до довідки №170, виданої старостинським округом з центром у с. _____ року, с. _____ та с. _____ Хмельницького району Хмельницької області є одне і те ж село.

Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 315 ЦПК України, суд розглядає справи про встановлення факту родинних відносин між фізичними особами.

Згідно з роз'ясненнями п. 7 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 31 березня 1995 року № 5 «Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення», суд вправі розглядати справи про встановлення родинних відносин, коли цей факт безпосередньо породжує юридичні наслідки, наприклад, якщо твердження такого факту необхідне заявникові для одержання в органах, що вчиняють нотаріальні дії, свідоцтва про право на спадщину та інше.

Щодо попереднього (орієнтовного) розрахунку суми судових витрат, які заявник поніс і які очікує понести у зв'язку із розглядом справи, зазначаю, що окрім сплати судового збору, заявник не планує понести інших витрат.

Також підтверджую, що мною не подано іншої заяви до суду з тим самим предметом та з тих самих підстав.

На підставі викладеного, керуючись ст. ст. 293, 315, 319 ЦПК України, -

ПРОШУ:

1. Встановити факт родинних відносин, а саме, що _____, РНОКПП: _____, є донькою _____, яка померла _____ року у с. _____ Хмельницького району Хмельницької області.

Додатки:

1. Копія свідоцтва про смерть серії І-БВ № _____, виданого Хмельницьким районним відділом державної реєстрації актів цивільного стану Центрального-Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Хмельницький) (оригінал знаходиться у позивача);

2. Копія свідоцтва про народження серії ІІ-БВ № _____ (оригінал знаходиться у позивача);

3. Копія свідоцтва про укладення шлюбу серії І-БВ № _____ (оригінал знаходиться у позивача);

4. Копія заповіту, складеного _____ року, посвідченого секретарем виконкому Олешинської сільської ради Хмельницького району та зареєстрованого в реєстрі за № 37 (оригінал знаходиться у позивача);

5. Копія витягу про реєстрацію в Спадковому реєстрі № _____ від 10.03.2021 року (оригінал знаходиться у позивача);

6. Копія листа Хмельницької районної державної нотаріальної контори від _____ року вих. № 964/02-14 (оригінал знаходиться у позивача);

7. Копія листа Хмельницької районної державної нотаріальної контори від 03.08.2021 року вих. № 939/02-14 (оригінал знаходиться у позивача);

8. Копія довідки №88, виданої старостинським округом з центром у с. _____ року (оригінал знаходиться у позивача);

9. Копія сторінки погосподарської книги с. _____ Хмельницького району за 1964 - 1966 роки (рахунок №635) (оригінал знаходиться в Старостинському окрузі з центром у селі _____);

10. Копія довідки №170, виданої старостинським округом з центром у с. _____ 05.07.2021 року (оригінал знаходиться у позивача);

11. Квитанція про сплату судового збору.

12. Копія заяви з додатками для інших учасників справи.

«__» _____ 2023 року

До Хмельницького міськрайонного суду
Хмельницької області
29001, Хмельницька область,
м. Хмельницький, вул. Героїв Майдану, 54

Заявник: _____,
яка зареєстрована за адресою:

_____

Проживає за адресою (поштова адреса):

_____

РНОКПП _____

моб. тел. _____

електронна пошта _____

**Заінтересована особа: Виконавчий комітет
Хмельницької міської ради як орган опіки
та піклування**

Місцезнаходження:

29000, Хмельницька обл., м.Хмельницький,
вулиця Гагаріна, будинок 3
код ЄДРПОУ 04060772

Номер засобу зв'язку та електронна пошта
невідомі

ЗАЯВА

(в порядку ст. 293 ЦПК)

**про визнання фізичної особи недієздатною,
встановлення опіки і призначення опікуна**

Я, _____, є матір'ю
_____, _____ р.н., що підтверджується

копією свідоцтва про народження серія _____, виданого _____ року відділом реєстрації актів цивільного стану Хмельницького міського управління юстиції, актовий запис № ____ (оригінал зазначеного документу знаходиться у заявника).

У зв'язку із бойовими діями на території України, я та моя донька покинули місце свого проживання в _____ та стали внутрішньо переміщеними особами. На сьогоднішній день ми проживаємо за адресою _____, що підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи виданої управлінням праці та соціального захисту населення Хмельницької міської ради. Згідно ст.295 ЦПК України заява про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, у тому числі неповнолітньої особи, чи визнання фізичної особи недієздатною подається до суду за місцем проживання цієї особи. Донька є інвалідом першої групи, що підтверджується копією довідки до акта огляду МСЕК серія _____, виданою _____ року Хмельницькою КЗОЗ "Хмельницький обласний центр медико-соціальної експертизи" (оригінал зазначеного документу знаходиться у заявника).

Причиною її інвалідності є хронічне психічне захворювання, яке призводить до того, що вона має обмеження життєдіяльності до самообслуговування, до орієнтації, до спілкування, до контролю за своєю поведінкою, до трудової діяльності, до навчання, до професійного навчання, до здобуття освіти. Загальна тривалість перебування на інвалідності - з дитинства, що підтверджується посвідченням дитини інваліда серія ААВ № _____ (оригінал зазначеного документу знаходиться у заявника) та довідки до акта огляду МСЕК серія _____.

Донька не може повною мірою усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними, потребує як медичного нагляду та лікування, так і постійної сторонньої допомоги і контролю, що підтверджується висновком лікарської комісії медичного закладу щодо необхідності постійного стороннього догляду за інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу № _____ від

_____ року виданий «Хмельницьким обласним центром психічного здоров'я.

Весь цей час за донькою доглядаю я. В мене добрий стан здоров'я, спиртними напоями або наркотичними засобами я не зловживаю, і на обліку у психоневрологічному або наркологічному диспансері не перебуваю. На сьогодні, окрім моєї доньки, _____, на моєму утриманні перебуває син. Я маю можливість і бажання доглядати свою доньку і бути її опікуном.

В зв'язку з тим, що _____ не може усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними, вона може цим самим поставити себе у скрутний матеріальний стан, стати жертвою недобросовісних людей.

Відповідно до ч.1 ст. 39 ЦК України, фізична особа може бути визнана судом недієздатною, якщо вона внаслідок хронічного, стійкого психічного розладу не здатна усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними.

Опіка являє собою комплекс заходів, спрямованих на охорону особистих та майнових прав особи, яка не здатна самотійно здійснювати свої права і виконувати обов'язки, та встановлюється для забезпечення інтересів такої особи й належного соціального піклування над нею.

У відповідності до ч. 2 ст. 299 ЦПК України, судові витрати, пов'язані з провадженням справи про визнання фізичної особи недієздатною або обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, відносяться на рахунок держави.

З метою забезпечення особистих немайнових і майнових прав та інтересів ПП, відповідно до ст.ст. 39, 41 ЦК України, керуючись ст. ст. 293, 295-299, ЦПК України,—

ПРОШУ СУД:

1. Визнати недієздатною громадянку _____, _____ року народження, уродженку м.Хмельницького, що проживає за адресою: Хмельницька область, _____.

2. Призначити по справі судову психіатричну експертизу з метою визначення психічного стану Пащенко Надії Володимирівни та здатність усвідомлювати значення своїх дій і керувати ними. На вирішення експертів поставити наступні питання:

- чи страждає _____ на будь-яке психічне захворювання?

- чи є захворювання _____ хронічним і стійким?

- чи дозволяє психічне захворювання _____ усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними?

3. Призначити опікуном _____, _____ року народження, мене – _____, _____ р.н., яка мешкає за _____ адресою:

Перелік документів та інших доказів, що додаються:

1. Копія заяви з додатками для заінтересованої особи та суду.
2. Копія паспорта заявника (оригінал знаходиться у заявника).
3. Копія картки платника податків заявника (оригінал знаходиться у заявника).
4. Копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи від _____ № _____.
5. Копії свідоцтва про народження серія __ № _____ (оригінал знаходиться у заявника)..
6. Копія паспорта Пащенко Надії Володимирівни (оригінал знаходиться у заявника).
7. Довідка про реєстрацію місця проживання особи Пащенко Надії Володимирівни.
8. Копія довідки до акта огляду МСЕК серія _____
9. Копія посвідчення дитини інваліда серія ААВ № _____ (оригінал знаходиться у заявника).

10. Висновок лікарської комісії медичного закладу щодо необхідності постійного стороннього догляду за інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу № _____ від _____ року виданий «Хмельницьким обласним центром психічного здоров'я (оригінал знаходиться у заявника).

«___» _____ 2023 р.

_____

До Хмельницького міськрайонного
суду Хмельницької області
вул. Героїв Майдану 54, м.
Хмельницький, 29001

Заявник

_____
Адреса: вул. _____
РНОКПП _____
Засоби зв'язку:
ном. тел. _____
Електронна пошта відсутня

**Заінтересована
особа 1:**

_____
Адреса: _____
РНОКПП _____
Засоби зв'язку:
ном. тел. відсутній
Електронна пошта відсутня

**Заінтересована
особа 2**

_____
Адреса: _____
_____
РНОКПП _____
Засоби зв'язку:
ном. тел. _____
Електронна пошта відсутня

ЗАЯВА

про встановлення факту спільного проживання

17.08.2020 року померла моя баба, _____, 04.07.1932 року народження.

На момент смерті баба була зареєстрована за адресою: с. _____
Віньковецького району, Хмельницької області, але фактично проживала зі мною
та моєю сім'єю в с. Лісові Гринівці.

Згідно з заповітом від _____ року, складеним спадкодавцем
_____, державний акт на право власності на земельну ділянку, кадастровий
номер _____, площею 0,97 га, яка розташована на території Адамівської

сільської ради Віньковецького району Хмельницької області за межами населеного пункту, спадкодавець заповіла мені, _____, 02.05.1984 року народження (копія заповіту додається).

Для оформлення свідоцтва на право на спадщину я звернувся до Другої Хмельницької державної нотаріальної контори.

Державним нотаріусом Другої Хмельницької державної нотаріальної контори, виконуючим обов'язки по нотаріальному обслуговуванню населення Віньковецького району Хмельницької області, _____, винесено постанову про відмову у вчиненні нотаріальної дії від 04.03.2021 (вих. № 18/02-31) (копія постанови додається).

Так, державним нотаріусом відмовлено мені у видачі свідоцтва про право на спадщину за заповітом, що належало моїй бабусі – _____ яка померла 17.08.2020 року, оскільки мною, _____, не подано до нотаріальної контори заяву про прийняття спадщини протягом строку, встановленого ст. 1270 Цивільного кодексу України та на час відкриття спадщини я, _____, постійно не проживав разом зі спадкодавцем.

Державний нотаріус зробила висновок, що на час відкриття спадщини я не проживав разом зі спадкодавцем, так як зареєстрованим місцем проживання спадкодавця було: с. _____, Віньковецького району, Хмельницької області, в той час як я зареєстрований за адресою: с. Лісові Гринівці, Хмельницького району, Хмельницької області.

Проте, у зв'язку з похилим віком та погіршенням стану здоров'я останні роки свого життя моя баба _____ проживала зі мною та моєю сім'єю у с. Лісові Гринівці.

Ці обставини підтверджуються довідкою Лісовогринівецької сільської ради вих. № 993 від _____ року про те, що померла _____ проживала без реєстрації станом на 17.08.2020 року за адресою: село Лісові Гринівці, _____ Хмельницького району, Хмельницької області.

Також ці обставини підтверджуються довідкою Комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медичної допомоги Хмельницького району» Лісовогринівецька АЗПСМ від 27.05.2021 року про те, що _____, 1930 р.н., знаходилась на диспансерному обліку в Лісовогринівецькій АЗПСМ.

Також ці обставини можуть бути підтверджені показами свідків.

Тобто, на час відкриття спадщини я, _____, постійно проживав зі спадкодавцем _____, тобто прийняв спадщину за заповітом відповідно до ст. 1268-1270 ЦК України.

Однак у зв'язку з відмовою державного нотаріуса у видачі свідоцтва на спадщину я змушений звернутися до суду для встановлення факту спільного проживання з спадкодавцем.

У ст.1216 ЦК визначено, що спадкуванням є перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців).

Спадкування здійснюється за заповітом або за законом (ст.1217 ЦК).

Частиною 1 ст.1268 ЦК України передбачено, що спадкоємець за заповітом чи за законом має право прийняти спадщину або не прийняти її.

Відповідно до чч.1 і 3 ст.1268 ЦК спадкоємець для вступу у права на спадкування має прийняти спадщину. Спадкоємець, який постійно проживав разом із спадкодавцем на час відкриття спадщини, вважається таким, що прийняв спадщину, якщо протягом строку, встановленого ст.1270 цього кодексу, він не заявив про відмову від неї.

Відповідно до Цивільного кодексу України (ст. 29) місцем проживання фізичної особи є житло, в якому вона проживає постійно або тимчасово.

Статтею 3 ЗУ «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» визначено, що місцем проживання є житло, розташоване на території адміністративно-територіальної одиниці, в якому особа проживає.

Згідно з п. 3.21. Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України 22.02.2012 р. № 296/5, спадкоємець, який постійно проживав із спадкодавцем на час відкриття спадщини, вважається таким, що прийняв спадщину, якщо протягом строку, встановленого статтею 1270 Цивільного кодексу, він не заявив про відмову від неї.

Згідно зі статтею 2 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», реєстрація місця проживання чи місця перебування особи або її відсутність не можуть бути умовою реалізації прав та свобод, передбачених Конституцією, законами чи міжнародними договорами України, або підставою для їх обмеження.

Верховний Суд у постанові від 10.01.2019 у справі №484/747/17 (провадження №61-44149св18) дійшов висновку, що *«[...] відсутність реєстрації місця проживання позивача за місцем проживання спадкодавця не може бути доказом того, що він не проживав зі спадкодавцем, оскільки сама по собі відсутність такої реєстрації [...] не є абсолютним підтвердженням обставин про те, що спадкоємець не проживав зі спадкодавцем на час відкриття спадщини, якщо обставини, встановлені ч.3 ст.1268 ЦК, підтверджуються іншими належними і допустимими доказами, які були надані позивачем та оцінені судом».*

Такої ж думки дотримується Верховний Суд у справі №222/1109/17, постанова від 01.07.2020 року, де суд зазначив: *«Сама по собі відсутність реєстрації не є абсолютним підтвердженням, що особа не проживала зі спадкодавцем на час відкриття спадщини».*

Враховуючи вищевикладене, вважаю, що наявні достатні та обґрунтовані докази того, що я, _____ проживав разом з спадкодавцем

_____ протягом останніх років її життя, в тому числі на момент відкриття спадщини, а отже маю право отримати свідоцтво про право на спадщину на підставі ч. 3 ст. 1268 ЦК України.

У постанові Пленуму Верховного суду України від 30.05.2008 р. N 7 «Про судову практику у справах про спадкування» роз'яснено, що справи про спадкування розглядаються судами за правилами позовного провадження, якщо особа звертається до суду з вимогою про встановлення фактів, що мають юридичне значення, які можуть вплинути на спадкові права й обов'язки інших осіб та (або) за наявності інших спадкоємців і спору між ними.

Якщо виникнення права на спадкування залежить від доведення певних фактів, особа може звернутися в суд із заявою про встановлення цих фактів, яка, у разі відсутності спору, розглядається за правилами окремого провадження. Зокрема, у такому порядку суди повинні розглядати заяви про встановлення родинних відносин із спадкодавцем, проживання з ним однією сім'єю, постійного проживання разом із спадкодавцем на час відкриття спадщини, прийняття спадщини, яка відкрилася до 1 січня 2004 року тощо. Якщо під час розгляду справи у порядку окремого провадження з'ясується, що має місце спір про право, суд на підставі частини шостої статті 235 Цивільного процесуального кодексу України (1618-15) (далі - ЦПК) залишає заяву без розгляду та роз'яснює заявникові, що він має право звернутися до суду з позовом на загальних підставах.

Враховуючи, що на випадок своєї смерті спадкодавець Дзюба Феодосія Олексіївна залишила спадкове розпорядження щодо мого батька Дзюби Анатолія Олексійовича та мого брата Дзюби Вадима Анатолійовича, які не прийняли спадщину, але також проживали з спадкодавцем на момент відкриття спадщини, а отже може мати місце спір про право, то ця справа підлягає розгляду в порядку позовного провадження.

Статтею 175 ЦПК України передбачено, що у позовній заяві повинні міститись відомості про вжиття заходів досудового врегулювання спору, якщо такі проводилися, в тому числі, якщо законом визначений обов'язковий досудовий порядок врегулювання спору. На виконання цієї статті вказую, що законом не передбачено обов'язковий досудовий порядок врегулювання даного спору, а також те, що мною не вживались заходів досудового врегулювання спору.

На виконання ст. 175 ЦПК України, щодо попереднього (орієнтовного) розрахунку суми судових витрат, які позивач поніс і які очікує понести у зв'язку із розглядом справи, вказую, що крім сплати судового збору, не очікую понести інших витрат.

На виконання ст. 175 ЦПК України, щодо підтвердження Позивача про те, що ним не подано іншого позову (позовів) до цього ж відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з тих самих підстав, зазначаю, що мною не подано іншого позову до цього ж відповідачів з тим самим предметом та з тих самих підстав, що також підтверджується відсутністю інформації у Єдиному державному реєстрі судових рішень та на сайті Судової влади України в розділі «Справи» - «Стан розгляду справ» та «Список судових справ, призначених до розгляду».

Керуючись ч. 12 ст. 28, ст. ст. 76, 81, 141, 175, 177 ЦПК України,

прошу суд:

Встановити факт постійного проживання _____, 02.05.1984 року народження, разом зі спадкодавцем _____, яка померла 17.08.2020 року, на час відкриття спадщини за адресою: с. Лісові Гринівці, вул. _____ Хмельницького району, Хмельницької області.

Додатки:

1. оригінал документа про сплату судового збору;
2. копія паспорта _____ (оригінал знаходиться в позивача);
3. копія заповіту від 11.09.2019 року, складеного _____ (оригінал знаходиться в позивача);
4. копія постанови державного нотаріуса Другої Хмельницької державної нотаріальної контори, виконуючим обов'язки по нотаріальному обслуговуванню населення Віньковецького району Хмельницької області, _____ про відмову у вчиненні нотаріальної дії від 04.03.2021 (вих. № 18/02-31) (оригінал знаходиться в позивача);
5. копія витягу про реєстрацію в Спадковому реєстрі № _____ від _____ року (оригінал знаходиться в позивача);
6. копія довідки Лісовогринівецької сільської ради вих. № 993 від _____ року (оригінал знаходиться в позивача);
7. копія довідки Комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медичної допомоги Хмельницького району» Лісовогринівецька АЗПСМ від _____ року (оригінал знаходиться в позивача);
8. копія заповіту від 06.12.2011 року, складеного _____ (оригінал знаходиться у відповідача _____);
9. примірники заяви з додатками для інших учасників справи.

«__» _____ 2023 року _____

**До Віньковецького районного суду
Хмельницької області**

32500, смт Віньківці, вул. Лесі Українки, 2

Заявник:

_____

Адреса проживання:

_____

Адреса для листування:

_____

Номер засобу зв'язку:

_____

Адреса електронної пошти:

_____

РНОКПП: _____

Заінтересована особа **Віньковецька районна державна
адміністрація**

Місце знаходження: 32500, Хмельницька
обл., смт. Віньківці, вул. Соборної України,
буд. 15

Номер засобу зв'язку: (03846)21255

Адреса електронної пошти: vin-km.gov.ua

Код ЄДРПОУ: 21317971.

ЗАЯВА

про встановлення факту належності правовстановлюючого документа

Я, _____ народилася
_____ року у м. Хмельницький, що підтверджується свідоцтвом про
народження серії І-АВ № _____, виданим _____ сільською
радою Віньковецького району Хмельницької області. _____ року я уклала
шлюб з _____ що підтверджується свідоцтвом про
укладення шлюбу серії ІІ-БВ _____. Таким чином, моє прізвище
було змінено з _____ на _____.

Ще до укладення мною шлюбу та зміни прізвища я почала працювати у
КСП «_____» на території Віньковецької селищної ради Хмельницької
області. З незрозумілих мені причин, моє прізвище та ім'я в обліково-кадрових
документах КСП «_____» значилося як _____. В свій час я не звернула
належної уваги на зазначені розбіжності.

_____ року мені, як члену КСП «_____» на території
Віньковецької селищної ради Хмельницької області було видано сертифікат на
право на земельну частку (пай) з земель колективної власності спілки селян
«_____» розміром 2,66 умовних кадастрових гектара серії ХМ №0287169, що
zareєстрований у Книзі реєстрації сертифікатів на право на земельну частку (пай)

за №223.

Згодом я з сім'єю виїхала на постійне місце проживання до _____ та отримала _____ громадянство.

Бажаючи розпорядитися наявним у мене правом на земельну частку (пай), я звернулася до Віньковецької районної державної адміністрації з клопотанням про надання дозволу на виготовлення технічної документації з землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) із земель колективної власності колишнього КСП «_____» на території Віньковецької селищної ради Хмельницької області.

Проте, листом Віньковецької РДА Хмельницької області №_____ від 13.10.2017 року мені було відмовлено у видачі дозволу на розробку технічної документації з землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) із земель колективної власності колишнього КСП «_____» на території Віньковецької селищної ради Хмельницької області у зв'язку з тим, що у наданому сертифікаті на право на земельну частку (пай) з земель колективної власності спілки селян «_____я» серії ХМ №0287169 моє прізвище та ім'я зазначені як «_____», а у інших документах я значуся як «_____».

Підтвердити те, що я і _____ є однією і тією ж особою може свідок _____.

Крім того, Наташа – одна із можливих скорочених форм імені Наталія, яка вживається у розмовній мові. У сертифікаті зазначена моє прізвище до укладення шлюбу та моє по батькові.

Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 315 ЦПК України, Суд розглядає справи про встановлення факту належності правовстановлюючих документів особі, прізвище, ім'я, по батькові, місце і час народження якої, що зазначені в документі, не збігаються з прізвищем, ім'ям, по батькові, місцем і часом народження цієї особи, зазначеним у свідоцтві про народження або в паспорті.

Щодо попереднього (орієнтовного) розрахунку суми судових витрат, які зявник поніс і які очікує понести у зв'язку із розглядом справи, зазначаю, що окрім сплати судового збору, заявник не планує понести інших витрат.

Також підтверджую, що мною не подано іншої заяви до суду з тим самим предметом та з тих самих підстав.

Враховуючи вищенаведене, керуючись ст. ст. 293-294, 315, 316, 318 ЦПК України,

ПРОШУ:

1. Встановити факт належності _____ сертифіката на право на земельну частку (пай) з земель колективної власності спілки селян «_____» на території Віньковецької селищної ради Хмельницької області серії ХМ №0287169, що виданий Віньковецькою районною державною адміністрацією на ім'я Швець Наташи Олександрівни та зареєстрований у Книзі реєстрації сертифікатів на

право на земельну частку (пай) за №223.

2. Викликати в судові засідання свідка _____, яка проживає за адресою: Хмельницька область, Віньковецький район, смт. Вінківці, вул._____.

Додатки:

1. Копія свідоцтва про народження серії І-АВ №_____ (оригінал знаходиться у позивача);
2. Копія свідоцтва про укладення шлюбу серії ІІ-БВ _____ (оригінал знаходиться у позивача);
3. Копія сертифіката на право на земельну частку (пай) з земель колективної власності спілки селян «_____» розміром 2,66 умовних кадастрових гектара серії ХМ №0287169 (оригінал знаходиться у позивача);
4. Копія паспорта громадянина _____ (оригінал знаходиться у позивача);
5. Копія листа Віньковецької РДА Хмельницької області №_____ від _____року
6. Копія заяви з доданими матеріалами для заінтересованої особи;
7. Квитанція про сплату судового збору.

«_»_____ 2023 року

_____

До Хмельницького міськрайонного суду
29000, м.Хмельницький, вул. Героїв Майдану
54

Позивач: _____
29000, м. _____
_____
реєстраційний номер облікової картки
платника податків
_____
тел. _____
електронна адреса
_____

Відповідач: _____
29000, м. _____
реєстраційний номер облікової картки
платника податків
_____
тел. _____
електронна адреса невідома
_____

Ціна носить немайновий характер
позову:

**ПОЗОВНА ЗАЯВА
про розірвання шлюбу**

Я, _____ та відповідач, _____,
уклали між собою шлюб, який був зареєстрований Хмельницьким міським

відділом державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області, актовий запис № _____ від _____ року (свідоцтво про шлюб додається)

Від шлюбу ми маємо трьох дітей – _____, 2012 року народження, _____, 2016 року народження та _____, 2019 року народження (копії свідоцтв про народження додаються).

На протязі останніх років сімейне життя між нами поступово погіршувалося, що в кінцевому результаті призвело до фактичного припинення між нами шлюбних відносин. Кожен з нас має діаметрально протилежні погляди на шлюб, сім'ю. Між нами постійно виникають конфлікти, свідком яких нерідко стають наші діти, що негативно впливає на їх стан та кожен раз спричиняє їй душевні страждання. На сьогодні у нас відсутня можливість підтримувати нормальну моральну атмосферу в сім'ї, піклуватися про побудову сімейних відносин між собою та іншими членами сім'ї на почуттях взаємної любові, поваги, дружби, взаємодопомоги.

На даний момент ведення між нами спільного господарства припинено, та за моїм глибоким переконанням подальшого сенсу підтримувати сімейні відносини немає. У зв'язку з наведеними матеріалами, я керуючись ч.1 ст. 110, ст. 112 Сімейного кодексу України вирішила звернутися до суду з позовом про розірвання шлюбу.

Підстави, які б перешкождали звернутися до суду з позовом про розірвання шлюбу, передбачених ст. 110 Сімейного кодексу України, зокрема таких як вагітність або ж недосягнення нашою спільною дитиною одного року, - відсутні.

Крім того, питання проживання та утримання дітей, що були народжені за час шлюбу, поділу спільного майна, буде вирішуватись в позасудовому порядку шляхом спільного порозуміння, взаємних поступок та інтересів кожного з подружжя, а також дітей.

У зв'язку і з вищенаведеним, вважаю за недоцільним надання часу на примирення, оскільки вважаю таке примирення неможливим.

Відповідно до ч. 2 ст. 104 Сімейного кодексу України, шлюб припиняється внаслідок його розірвання.

Відповідно до ч. 3 ст. 105 СК України, шлюб припиняється внаслідок його розірвання за позовом одного з подружжя на підставі рішення суду, відповідно до ст. 110 цього Кодексу.

Відповідно до ч. 1 ст. 110 СК України, позов про розірвання шлюбу може бути пред'явлений одним із подружжя.

Відповідно до ч. 2 ст. 112 СК України, суд постановляє рішення про розірвання шлюбу, якщо буде встановлено, що подальше спільне життя подружжя і збереження шлюбу суперечило б інтересам одного з них, інтересам їхніх дітей, що мають істотне значення.

Щодо попереднього (орієнтовного) розрахунку суми судових витрат, які позивач поніс і які очікує понести у зв'язку із розглядом справи, зазначаю, що окрім сплати судового збору, позивач не планує понести інших витрат.

Також, заявляю, що позивачем не подано іншого позову до цього ж відповідача з тим самим предметом та з тих самих підстав, що також

підтверджується відсутністю інформації у Єдиному державному реєстрі судових рішень та на сайті Судової влади України в розділі «Справи» - «Стан розгляду справ» та «Список судових справ, призначених до розгляду».

На підставі викладеного, у відповідності з ч. 2 ст. 104, ст. 105, ст. 110, ст. 112 СК України,

ПРОШУ:

1. Винести рішення про розірвання шлюбу, укладеного між нами _____ та _____, актовий запис №1 _____ від _____ року.
2. Судові витрати покласти на відповідача.

Додатки:

1. Копія позовної заяви та додатків до неї для відповідача;
2. Копія паспорта позивача (оригінал знаходиться у позивача);
3. Свідоцтво про шлюб;
4. Копії свідоцтв про народження дітей (оригінали знаходяться у позивача).
5. Доказ сплати судового збору.

«__» _____ 2023 року

_____

До Хмельницького міськрайонного суду
29000, м. Хмельницький, вул. Героїв
Майдану, 54

Позивач: _____,
31323, Хмельницька обл., Хмельницький р-
н., _____
Номер засобу зв'язку: _____
Адреса електронної пошти: відсутній
РНОКПП: _____

Відповідач: _____,
31345, Хмельницька обл., Хмельницький р-
н., _____
Номер засобу зв'язку: _____
Адреса електронної пошти: відсутня
РНОКПП: _____

**Стягувач звільнена від сплати судового
збору на підставі п. 3 ч. 1 ст. 5 Закону
України «Про судовий збір»**

**Позовна заява
про стягнення аліментів**

24 липня 2019 року між _____ (Стягувачем) та _____ (Боржником) було укладено шлюб, про що складено відповідний актовий запис № 1039 (копія свідоцтва про шлюб додається).

За час перебування у шлюбі у Стягувача та Боржника народилась дитина – _____, _____ року народження, про що Хмельницьким районним відділом державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області _____ року складено актовий запис № _ (копія свідоцтва про народження додається).

Однак, наше сімейне життя не склалося через різні погляди на життя, відсутність взаєморозуміння та спільних інтересів. Ми втратили почуття любові та поваги один до одного. З відповідачем спільного господарства не ведемо. Син зараз перебуває тільки на моєму утриманні. Матеріальні витрати на нашого сина включають не тільки витрати на забезпечення першочергових потреб 6-річного хлопчика, але й витрати на всесторонній розвиток нашого сина. В цьому році він пішов до _____ класу, що потягнуло за собою значні матеріальні витрати, зокрема, витрати на одяг до школи, на придбання портфеля, підручників, зошитів, канцелярського приладдя та інші. З огляду на те, що Відповідач не бере участі у вихованні сина, щодня я самостійно відводжу та забираю сина зі школи, роблю з ним домашні завдання, у зв'язку із чим я позбавлена можливості заробляти достатньо коштів аби самостійно матеріально забезпечувати нашу сина.

Кожній дитині повинен бути забезпечений належний рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального і соціального розвитку дитини.

Щомісяця, мною, _____, лише на продукти харчування для сина, витрачається приблизно – _____ грн., задля **збалансованого харчування дитини**, необхідного для її нормального росту і розвитку.

За період з липня по вересень 2023 року, мною було витрачено значні для мене кошти, дитині на одяг та канцелярське приладдя для школи, адже цього року, наш син, _____, пішов до _____ класу. При цьому, це не є одноразовими витратами, оскільки одяг зношується, дитина росте, а відтак щомісяця я витрачаю від 2000 грн на одяг для сина, предмети для його навчання в школі.

Також ми з дитиною проводимо час на дитячих майданчиках, атракціонах, в дитячих кімнатах, задля забезпечення дитині належного дозвілля, гармонійного розвитку, позитивного психологічного клімату, на що також витрачаються значні для мене кошти. Зокрема, я купую дитині розвиваючі ігри, набори для малювання, ліплення та інші предмети для розвитку креативного творчого мислення.

Я самостійно не маю змоги забезпечити доньку повноцінним та достатнім утриманням, оскільки цього в повній мірі не дозволяє мій матеріальний стан.

Враховуючи рівень цін на харчові продукти, на одяг, витрати на дозвілля та розвиток дитини, періодичні з метою профілактики огляди у лікарів та інші витрати, які необхідні для забезпечення нормального розвитку дитини, реальні фінансові можливості Відповідача, а також той факт, що на час подання позову до суду витрати на дитину становлять приблизно 6000-7000 грн на місяць, вважаю за необхідне присудити Відповідачу аліменти в твердій грошовій сумі в розмірі 3000 гривень на місяць.

Батько дитини, _____, працює _____ і враховуючи, що середній зарібок _____ становить приблизно 20000-25000 грн щомісячно, залежно від сезону, слід зазначити, що відповідач має змогу сплачувати аліменти на утримання дитини у розмірі 3000 грн.

Також мені стало відомо, від наших спільних знайомих та родичів, що _____, дозволяє собі, щонайменше один раз на рік, їздити закордон на відпочинок, ось наприклад, нещодавно _____ повернувся з відпочинку з закордону, що свідчить про високий рівень доходів Відповідача.

За таких обставин, враховуючи рівень цін на харчові продукти, на одяг, витрати на дозвілля та розвиток дитини, періодичні огляди у лікарів, у зв'язку з хворобою дитини, інші витрати, які необхідні для забезпечення нормального розвитку дитини та реальні фінансові можливості Відповідача, вважаю за можливе **встановити розмір аліментів в твердій грошовій сумі в розмірі 3000 гривень на місяць.**

Згідно з ст. 180 Сімейного кодексу України *батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття.*

Відповідно до ст. 150 СК України, *батьки зобов'язані виховувати дитину в дусі поваги до прав та свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого*

народу, своєї Батьківщини. Батьки зобов'язані піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток. Батьки зобов'язані забезпечити здобуття дитиною повної загальної середньої освіти, готувати її до самостійного життя. Батьки зобов'язані поважати дитину. Передача дитини на виховання іншим особам не звільняє батьків від обов'язку батьківського піклування щодо неї.

Згідно з ч. 2 ст. 182 Сімейного кодексу України розмір аліментів має бути необхідним та достатнім для забезпечення гармонійного розвитку дитини. Мінімальний гарантований розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим, ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку. Мінімальний рекомендований розмір аліментів на одну дитину становить розмір прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку і може бути присуджений судом у разі достатності заробітку (доходу) платника аліментів.

Суд не обмежується розміром заробітку (доходу) платника аліментів у разі встановлення наявності у нього витрат, що перевищують його заробіток (дохід), і щодо яких таким платником аліментів не доведено джерело походження коштів для їх оплати (ч. 3 ст. 182 СК України).

У відповідності до ст. 141 СК України мати, батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебували вони у шлюбі між собою. Розірвання шлюбу між батьками, проживання їх окремо від дитини не впливає на обсяг їхніх прав і не звільняє від обов'язків щодо дитини.

Згідно ст. 8 Закону України «Про охорону дитинства», кожна дитина має право на рівень життя, достатній для фізичного, інтелектуального, морального, культурного, духовного і соціального розвитку.

Статтею 51 Конституції України передбачені права дітей на матеріальне утримання з боку батька та права на їх повноцінне життя та всебічний розвиток.

Таким чином, спільному сину Стягувача та Боржника, _____, _____ року народження, повинен бути забезпечений належний рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального і соціального розвитку дитини. Такий належний рівень у будь-якому разі не повинен бути меншим, ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку. Такий рівень, я, мати дитини, не можу забезпечити, тому Боржник як батько, який є здоровим та працездатним, отримує постійний дохід, працює будівельником у м. Києві, зможе сплачувати аліменти у розмірі 3000 грн. щомісячно на утримання неповнолітнього сина, _____, _____ року народження. Крім того, при сплаті Боржником аліментів у зазначеному вище розмірі забезпечується рівність Боржника і Стягувача як батьків при виконанні ними обов'язку утримання дитини.

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про судовий збір», від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях звільняються позивачі - у справах про стягнення аліментів, оплату додаткових витрат на дитину, стягнення неустойки (пені) за прострочення сплати аліментів,

індексацію аліментів чи зміну способу їх стягнення, а також заявники у разі подання заяви щодо видачі судового наказу про стягнення аліментів.

Враховуючи вищенаведене, на підставі ст. ст. 175, 177 Цивільного процесуального кодексу України, ст. 180, 181, 182 Сімейного кодексу України,-

ПРОШУ:

Стягнути з батька дитини, _____ на користь _____, аліменти на утримання дитини, _____, _____ року народження, у розмірі 3000 грн. щомісячно, починаючи з дня подання заяви про видачу судового наказу і до досягнення дитиною повноліття.

Додатки:

1. Копія паспорта _____ (оригінал знаходиться у Позивача);
2. Копія свідоцтва про шлюб (оригінал знаходиться у Позивача);
3. Копія свідоцтва про народження _____ (оригінал знаходиться у Позивача);

«__» _____ 2023 року _____

КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ

Компенсація за зруйноване майно

22 травня 2023 р. набрав чинності Закон України “Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об’єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України” від 23 лютого 2023 р. № 2923-ІХ (далі – Закон).

Ухвалений Закон передбачає створення реєстру зруйнованого внаслідок війни житла. Мова йде про квартири, приватні будинки, садові і дачні будинки та об’єкти незавершеного будівництва. Власники цього майна можуть розраховувати на грошові виплати.

Перелік осіб, які можуть претендувати на компенсацію:

- власники пошкоджених та/або знищених об’єктів нерухомого майна;
- особи, які здійснили інвестування та фінансування будівництва об’єктів житлового будівництва, щодо яких отримано право на виконання будівельних робіт та які не прийнято в експлуатацію;
- члени житлово-будівельних кооперативів, які викупили квартиру, інше житлове приміщення кооперативу, але не оформили право власності на нього;
- спадкоємці вище визначених осіб;
- об’єднання співвласників багатоквартирних будинків, управителі багатоповерхівок, житлово-будівельних кооперативів, які здійснюють утримання відповідних будинків, щодо відновлення пошкодженого спільного майна багатоквартирного будинку.

Важливо, що пріоритетне право на надання компенсації матимуть учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, мобілізовані без статусу УБД, багатодітні сім’ї, особи з інвалідністю I та II груп.

Правовстановлюючими документами є:

- свідоцтво про право власності;
- договір купівлі-продажу;
- договір дарування;
- договір міни (ред. це угода, за якою кожна зі сторін зобов’язується передати другій стороні у власність певне майно і прийняти від неї інше майно);
- свідоцтво про право на спадщину тощо.

Що робити, якщо правовстановлюючі документи на нерухомість втрачені або знищені?

Зараз є декілька варіантів відновлення документів. Якщо людина втратила документи на нерухомість, то можна отримати дублікати. Вони мають таку ж юридичну силу, що й оригінали.

Для відновлення документа, який був виданий до 1 січня 2013 року, треба звернутися до органу, який видавав цей документ, або ЦНАПу за місцем знаходження майна (в разі якщо майно було приватизоване). Також можна

звертатися до нотаріуса, який посвідчував угоду щодо переходу права власності від однієї особи до іншої або ж видавав свідоцтво про право на спадкування.

У випадку, якщо право власності на нерухоме майно було оформлено після 2013 року, відповідні відомості містяться в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно. З цього реєстру можна отримати сканкопії документа або витяг з Реєстру речових прав. Для цього необхідно звернутися до ЦНАПу незалежно від місця знаходження майна.

Щоб відновити технічний паспорт будинку/квартири, необхідно звернутися до будь-якого бюро технічної інвентаризації. Для цього треба зібрати такі документи:

- витяг з Реєстру речових прав (якщо реєстрація проведена після 2013 року);
- інформаційна довідка щодо реєстрації права власності (якщо реєстрація проводилася до 2013 року).

Якщо власник майна помер та відкрилася спадщина, необхідно звернутися до нотаріуса у встановлений термін із заявою про прийняття спадщини та оформити її.

Ще одним варіантом є взяття відомостей з архіву. Якщо такий архів вивезли на підконтрольну територію, можна звернутися туди і взяти для комісії підтвердження про зареєстроване за право власності на житло. Однак, якщо архіви вчасно не вивезли з небезпечних територій, доведеться спочатку через суд довести своє право власності на об'єкт нерухомості, а потім очікувати відшкодування. Таке рішення суду буде заміною документа. Його необхідно буде зареєструвати в Реєстрі речових прав на майно як підставу виникнення або підтвердження права власності.

Однак, потрібно запастися терпінням, адже всі ці процеси займають чимало часу. Час відновлення документів залежить від завантаження державних органів та судів. Якщо людина й не мала документів на нерухоме майно взагалі, дуже важко буде отримати компенсацію, адже відсутня важлива юридична складова — правовстановлюючі документи на нерухомість.

Розгляд питань щодо надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна здійснюється Комісією з розгляду питань щодо надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України.

Отримувачам компенсації Комісія також має надавати інформацію та консультації з питань її отримання. Комісія утворюється в якості консультативно-дорадчого органу виконавчим органом сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, військовою адміністрацією населеного пункту або військово-цивільною адміністрацією населеного пункту.

Порядок отримання компенсації

Крок 1. Подання заяви про надання компенсації за знищений об'єкт нерухомого майна.

Заява про надання компенсації за знищений об'єкт нерухомого майна подається до Комісії на відповідній території, де знаходиться знищена нерухомість.

Така заява подається:

- під час дії воєнного стану та протягом одного року з дня його припинення або скасування на території, на якій розташований (розташовувався) знищений об'єкт нерухомого майна; *або*
- якщо об'єкт пошкоджено/знищено після припинення або скасування воєнного стану – протягом трьох років з дати припинення або скасування воєнного стану на території, на якій розташований (розташовувався) об'єкт нерухомого майна, пошкоджений або знищений *внаслідок обставин, спричинених збройною агресією РФ (замінування/розмінування тощо).*

Заява подається щодо кожного знищеного об'єкта нерухомого майна окремо.

Подаватися заява може:

- в електронній формі – засобами Єдиного державного веб-порталу електронних послуг (тобто Порталу Дія);
- у паперовій формі – через центр надання адміністративних послуг (ЦНАП), орган соціального захисту населення або нотаріуса.

Для прийняття заяв ЦНАПи та органи соціального захисту населення мають забезпечити роботу виїзних пунктів прийому таких заяв.

Щоб подати заяву, потрібно мати документи, що посвідчують особу, правовстановлюючі документи на нерухоме майно та, за наявності, матеріали фото- і відеофіксації об'єкта нерухомого майна до/після знищення. У разі якщо пошкоджений або знищений об'єкт нерухомого майна перебуває у спільній власності, заява, подана одним зі співвласників, вважається поданою всіма співвласниками.

Крок 2. Розгляд заяви.

Строк розгляду заяви Комісією не повинен перевищувати 30 календарних днів з дня її подання. За рішенням Комісії його може бути продовжено на 30 календарних днів, якщо знищений об'єкт знаходиться на території територіальної громади, яка розташована в районі проведення воєнних (бойових) дій або перебуває в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) відповідно до переліку, затвердженого Мінреінтеграції.

За Законом, розгляд заяв здійснюється у порядку черговості їх надходження у розрізі:

- кожного населеного пункту (для знищених об'єктів, які розташовуються (розташовувалися) поза межами населеного пункту, – у розрізі території кожної територіальної громади);
- способу надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна у межах території відповідної територіальної громади.

Крок 3. Рішення про надання компенсації.

Комісія може прийняти рішення про надання або відмову у наданні компенсації за знищений об'єкт нерухомого майна.

Підставами для відмови у наданні компенсації є:

- подання заяви особою, яка не може бути отримувачем компенсації або не має повноважень для подання заяви;
- виявлення недостовірних даних, зазначених у заяві;
- подання заяви після спливу строку, визначеного Законом.

Рішення про надання або відмову у наданні компенсації за знищений об'єкт нерухомого майна підлягає затвердженню рішенням виконавчого органу ради, військової адміністрації населеного пункту / ВЦА населеного пункту протягом п'яти календарних днів з дня прийняття Комісією такого рішення.

Копія рішення про надання / відмову у наданні компенсації завантажується посадовою особою виконавчого органу ради, військової адміністрації / ВЦА населеного пункту до Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України (далі – **Реєстр пошкодженого та знищеного майна**) протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

Розмір компенсації встановлюється виходячи із загальної площі об'єкта та вартості 1 кв. метра.

Зараз законодавством передбачено наступні форми компенсації:

- проведення ремонту та/або надання матеріалів для ремонту житла (лише для пошкодженого житла);
- надання грошових коштів на рахунок зі спеціальним режимом для будівництва будинку садибного типу, садового або дачного будинку (на такі кошти не може бути накладено обтяження) (лише за знищене житло);
- надання грошових коштів шляхом Житлового сертифіката (лише за знищене житло).

Крім того, одночасно з наданням компенсації в останніх двох формах отримувач уступає право вимоги до рф щодо відшкодування.

Інформація є актуальною станом на 07.09.2023

Допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам

Для отримання допомоги на проживання необхідно стати на облік як внутрішньо переміщена особа, отримати відповідну довідку та подати заяву на отримання допомоги.

Заява про надання допомоги на проживання подається:

- в електронній формі дистанційно через Портал Дія;
- у територіальних громадах – до уповноваженої особи виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або центру надання адміністративних послуг;
- в містах обласного значення – до управління соціального захисту населення.

Заява подається від кожної повнолітньої особи, а інформація про неповнолітню дитину включається до заяви одного з батьків.

Порядок надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам» від 20.03.2022 №332 (зі змінами).

З 1 серпня 2023 р. допомога призначається на шість місяців на внутрішньо переміщену особу, яка вперше звернулася за призначенням допомоги.

Допомога призначається на кожну внутрішньо переміщену особу (далі - отримувач), відомості про якого включено до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб у такому розмірі:

- для осіб з інвалідністю та дітей — 3000 гривень;
- для інших осіб — 2000 гривень.

Допомога призначається за повний місяць, у якому особа звернулася за її наданням, незалежно від дати такого звернення.

Загальний строк отримання допомоги не може перевищувати 12 місяців з місяця призначення.

Допомога призначається органом соціального захисту населення протягом 15 робочих днів з дати надходження заяви, у тому числі поданої в електронній формі засобами Порталу Дія, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія).

Інформація є актуальною станом на 07.09.2023

Як відновити втрачені документи в період воєнного стану?

Для відновлення втраченого паспорта, потрібно невідкладно звернутися із заявою про втрату документа до поліції та отримати від поліцейських витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань. Надалі, для оформлення нового документа, необхідно особисто прийти до однієї з трьох установ:

- у підрозділ державної міграційної служби (далі – ДМС) України;
- у центр надання адміністративних послуг (ЦНАП);
- у центр обслуговування громадян «Паспортний сервіс».

Громадяни, які втратили документи або строк дії яких закінчився, можуть звертатися до визначеного органу ДМС, які працюють з урахуванням дотримання безпеки умов воєнного стану.

Оформлення документів можливо здійснити в будь-якому територіальному органі чи підрозділі ДМС, незалежно від зареєстрованого місця проживання.

Крім того, відновити втрачені документи можна у центрах надання адміністративних послуг (далі - ЦНАП).

Для оформлення **паспорта громадянина України у формі ID-картки** замість втраченого або викраденого особа (далі також – заявник) подає наступні документи:

- заява про втрату паспорта;
- витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань (у разі викрадення паспорта);
- документ, що підтверджує сплату адміністративного збору, або оригінал документа про звільнення від його сплати;
- довідка органу реєстрації встановленого зразка про місце проживання (за наявності).

Також, для відновлення паспорта можуть знадобитися додаткові документи (також за наявності):

- довідка про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків або повідомлення про відмову від його прийняття (для осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття зазначеного номера);
- якщо є неповнолітні діти – свідоцтва про їх народження;
- свідоцтво про шлюб або про розірвання шлюбу (за наявності);

- довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи - для внутрішньо переміщених осіб;
- для особи, яка не може пересуватися самостійно у зв'язку з тривалим розладом здоров'я – одна фотокартка розміром 10 x 15 сантиметрів для внесення відцифрованого образу обличчя особи шляхом сканування із застосуванням засобів Реєстру;
- для бездомних осіб – посвідчення про взяття на облік бездомних осіб;
- для осіб, яких не було встановлено за результатами проведення процедури встановлення особи – рішення суду про встановлення особи.

З повним переліком документів, які можуть знадобитися для оформлення паспорта громадянина України у формі ID-картки замість втраченого або викраденого, радимо ознайомитися на [офіційному веб-сайті ДМС України](#).

Для оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон замість втраченого або викраденого особа (далі також – заявник) подає наступні документи:

- паспорт громадянина України (для особи, яка досягла 14-річного віку та проживає в Україні);
- свідоцтво про народження або документ, що підтверджує факт народження, виданий компетентними органами іноземної держави, – у разі оформлення паспорта для виїзду за кордон особі, яка не досягла 14-річного віку. Якщо батьки або один із батьків такої особи на момент її народження були іноземцями або особами без громадянства, також подається довідка про реєстрацію особи громадянином України (у разі оформлення вперше паспорта для виїзду за кордон);
- документ, що посвідчує особу законного представника, та документ, що підтверджує повноваження особи як законного представника, – у разі подання документів законним представником, крім випадків, коли законним представником є один із батьків;
- документи, що підтверджують сплату адміністративного збору, або оригінал документа про звільнення від його сплати;
- одна кольорова фотокартка розміром 10-15 сантиметрів для внесення відцифрованого образу обличчя особи шляхом сканування – у разі оформлення паспорта для виїзду за кордон особі, яка не досягла 12-річного віку, або особі, яка не може пересуватися самостійно у зв'язку з тривалим розладом здоров'я та яка потребує термінового лікування за кордоном, що підтверджується медичним висновком відповідного закладу охорони здоров'я, або особі, щодо якої наявний висновок про необхідність направлення особи із складових сил оборони або сил безпеки, постраждалої у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України;

- заява про оформлення паспорта для виїзду за кордон у зв'язку з його втраченою або викраденням у довільній формі;
- витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань (у разі викрадення паспорта для виїзду за кордон на території України)
- документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України (за відсутності – його копія), або інформація про раніше оформлені на ім'я особи документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України - особам, які постійно проживають за кордоном, та втратили паспорт для виїзду за кордон під час перебування в Україні.

З повним переліком документів, які можуть знадобитися для оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон замість втраченого або викраденого, радимо ознайомитися на [офіційному веб-сайті ДМС України](#).

Як посвідчити особу, поки оформляється паспорт громадянина України?

В Україні для посвідчення особи можна використовувати наступні документи:

- закордонний паспорт (у випадку втрати ID-картки або паспортної книжечки);
- водійське посвідчення;
- цифрові документи в мобільному застосунку «Дія», адже вони мають таку ж юридичну силу, як їх паперовий чи пластиковий аналог;
- «єДокумент» – це тимчасовий документ для посвідчення особи у період воєнного стану, він створюється автоматично на підставі даних із BankID або даних біометричного документа.

Свідоцтво про народження, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, свідоцтво про смерть. Щоб отримати дублікат одного із цих документів, треба звернутися до відділу державної реєстрації актів цивільного стану (ДРАЦС) за місцем фактичного проживання чи перебування із заявою про відновлення документа.

ІПН – індивідуальний податковий номер. Отримати його дублікат можна, звернувшись до будь-якого найближчого органу податкової служби.

Документи про освіту. Загалом для отримання дубліката документа про освіту необхідно звернутись до керівника відповідного закладу освіти із заявою про повторну видачу документа. Якщо заклад припинив свою діяльність, слід звернутись до правонаступника.

У разі ж, якщо заклад освіти на день звернення знаходиться на тимчасово непідконтрольній Україні території, необхідно звернутися до Міністерства освіти та науки України з заявою про визначення закладу, який видаватиме дублікат такого документа.

Документи про право власності на нерухоме майно. Для отримання дубліката документа (договору купівлі-продажу, дарування, міни, свідоцтва про право власності, свідоцтва про право на спадщину тощо) за загальним правилом необхідно звернутись до органу, що його видав. Такими органами можуть бути: нотаріус, орган місцевого самоврядування, Бюро технічної інвентаризації тощо.

Інформація є актуальною станом на 07.09.2023

Порядок видачі рецептів на ліки за програмою «Доступні ліки» у зв'язку із введенням воєнного стану

У зв'язку із введенням воєнного стану на території України та для того, щоб українці могли отримати життєво важливі ліки, Міністерство охорони здоров'я спростило процедуру видачі рецептів на ліки, які можна отримати безоплатно або з незначною доплатою за програмою «Доступні ліки».

Нова процедура закріплена в наказі МОЗ України від 28.02.2022 № 388 «Щодо забезпечення функціонування галузі охорони здоров'я».

Якщо у пацієнта немає можливості отримати електронний рецепт на «доступні ліки», цей рецепт можна отримати у паперовому вигляді у будь-якого лікаря, який надає первинну медичну допомогу, незалежно від того, чи у пацієнта підписана декларація з цим лікарем. Для цього не обов'язково підписувати електронну декларацію з лікарем у місті, куди людина виїхала. Щоб отримати рецепт на безкоштовні ліки вимушені переселенці можуть звернутися до будь-якого сімейного лікаря без укладання декларації.

При зверненні, реєструють пацієнта в медичній системі, оскільки системи різних областей різняться. Після цього, записують людину на прийом і здійснюють виписку «Доступних ліків».

Є частина ліків, які повністю безкоштовні, а є такі, які потребують доплати, але доплата незначна.

Людині потрібно мати або електронний рецепт, який є дійсний місяць, або паперовий рецепт: вірно оформлений, з печатками, з правильно написаним дозуванням, міжнародна назва.

Аптеки мають приймати паперові рецепти на ліки, які входять в урядову програму реімбурсації «Доступні ліки», та обліковувати їх у паперовій формі. Медичні працівники можуть внести медичні записи про виданий рецепт до реєстру електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ) після появи відповідної технічної можливості.

ВАЖЛИВО!!! За програмою «Доступні ліки» пацієнти можуть отримати в аптеках безоплатно або з невеликою доплатою наступні лікарські засоби:

- Лікарські засоби проти серцево-судинних хвороб
- Лікарські засоби для профілактики інсультів та інфарктів
- Лікарські засоби проти нецукрового діабету та цукрового діабету I типу (інсулін) та діабету II типу
- Лікарські засоби для лікування хронічних хвороб нижніх дихальних шляхів; розладів психіки, поведінки, а також епілепсії
- Лікарські засоби для лікування хвороби Паркінсона
- Імуносупресивні препарати

Державна програма «Доступні ліки» для вимушених переселенців продовжує діяти там, де не ведуться бойові дії.

Інформація є актуальною станом на 07.09.2023

Взяття на облік внутрішньо переміщеної особи у разі відсутності відмітки про реєстрацію місця проживання

Для отримання статусу ВПО здійснюється постановка на облік. Особа, що бажає отримати статус ВПО, має звернутися до:

- підрозділу з питань соціального захисту населення при державних адміністраціях;
- виконавчих комітетів сільських/селищних/міських рад;
- місцевих центрів надання адміністративних послуг («ЦНАПів»).

Відповідно до пункту 4 **Порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509 у редакції від 15.07.2023** під час подання заяви про взяття на облік заявник пред'являє документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або документ, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус, або свідоцтво про народження дитини.

У разі відсутності в документі, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або документі, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус, відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення у зв'язку з обставинами, зазначеними у статті 1 Закону, **заявник надає докази**, що підтверджують факт проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, на день виникнення обставин, що спричинили внутрішнє переміщення (військовий квиток з відомостями щодо проходження військової служби; трудова книжка із записами про трудову діяльність; документ, що підтверджує право власності на рухоме або нерухоме майно; свідоцтво про базову загальну середню освіту; атестат про повну загальну середню освіту; документ про професійно-технічну освіту; документ про вищу освіту (науковий ступінь); довідка з місця навчання; рішення районної, районної у м. Києві чи Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської чи районної у місті ради про влаштування дитини до дитячого закладу, у прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу, встановлення опіки чи піклування; медичні документи; фотографії; відеозаписи тощо).

Крім того, заява про взяття на облік та включення до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб інформації про внутрішньо переміщену особу за наявності технічної можливості може подаватися також через Єдиний державний вебпортал електронних послуг (Портал Дія).

Таким чином, доказами, що підтверджують факт проживання на території, де є обставини для надання статусу ВПО є відмітка про реєстрацію місця проживання у паспорті, трудова книжка із зазначенням адреси працевлаштування, довідка із закладу освіти, свідоцтво про право власності на нерухоме майно, договір оренди житлового приміщення із зазначенням відповідної адреси, рішення суду про влаштування дитини у дитячий будинок, а також будь-які інші матеріали (фото, відео, листування, дані геолокацій), що можуть свідчити про проживання особи на такій території).

Якщо Вам відмовили у видачі довідки ВПО, необхідно у такому випадку для захисту права на отримання такої довідки, – отримати офіційну письмову відмову видати довідку ВПО. Після аналізу змісту такої відмови на предмет відповідності Порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, можна оскаржити незаконну відмову до суду.

Інформація є актуальною станом на 07.02.2023

Прийняття спадщини в умовах воєнного стану

На початку війни було передбачено додатковий строк у 4 місяці для прийняття або відмови від спадщини. Отже, строк вступу у спадщину був – 10 місяців.

Зміни, що почали діяти з 06.03.2022р.

Перебіг строку для прийняття спадщини, або відмови від її прийняття зупинявся на час дії воєнного стану, але не більше, ніж на чотири місяці.

Загальний строк прийняття спадщини 6 місяців з дня відкриття спадщини, до якого додавали 4 місяці. Тобто на вступ у спадщину давали 10 місяців.

з 19 червня 2023 року, набрав чинність підпункт 2 пункту 3 змін, постанови Кабінету Міністрів України від 9 травня 2023 р. № 469.

В якому скасували норму, що зупиняла строк для прийняття спадщини на час дії воєнного стану.

Цією постановою повернули строк вступу у спадщину, що діяв за довоєнним правилом.

Якщо строк пропущений з поважних причин, спадкоємець має право звернутись до суду з позовом про встановлення додаткового строку для подання заяви про прийняття спадщини.

Прикладами поважних причин є тривала хвороба спадкоємця, перебування на військовій строковій службі у складі ЗСУ. Необізнаність про смерть спадкодавця або перебування за кордоном не є поважною причиною пропуску строку.

Інформація є актуальною станом на 07.09.2023

Зарахування дитини ВПО у дитячий садочок

1. Обрати дитячий садок.
2. Відвідати заклад і дізнатись у директора про наявність вільних місць, а також про порядок зарахування дітей.
3. Для прийому до закладу дошкільної освіти загального розвитку надати в дитячий садок:
  - заяву батьків або осіб, які їх замінюють;
  - медичну довідку про стан здоров'я дитини з висновком лікаря, що дитина може відвідувати заклад дошкільної освіти;
  - свідоцтво про народження.

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО МІСЦЬ НЕМАЄ?

1. З'ясуйте у співробітників, з якої причини відсутнє місце.
2. Запитайте, що можна зробити, щоб потрапити до дитсадка.
3. Отримайте письмову відмову у прийнятті дитини до садочка від керівника закладу.
4. Зібравши всю інформацію, зверніться в управління освіти – там зобов'язані вам допомогти.

Вулиця Грушевського, 53, Хмельницький

Телефон: 0382 794 726.

Консультаційна телефонна лінія МОН «Вступна кампанія 2022 року» 0 (800) 50-45-70. Звернення громадян також приймаються за адресою електронної пошти (vstup2022@mon.gov.ua).

Крім того, можна звертатися за телефоном урядової гарячої лінії – 1545 (для осіб із ТОТ – 0 800 50 44 25).

Також можливо стати на чергу онлайн, для цього потрібно:

- обрати дитячий садок за місцем фактичного проживання;
- зареєструватися на сайті електронної реєстрації в заклади дошкільної освіти;
- створити онлайн заявку;
- завантажити скан копію свідоцтва про народження та довідку внутрішньо переміщеної особи.

Інформація є актуальною станом на 07.09.2023

Забезпечення житлом ВПО

Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» встановлені гарантії дотримання прав, свобод та законних інтересів ВПО.

Відповідно до статті 11 цього Закону місцеві державні адміністрації в межах своїх повноважень забезпечують, зокрема:

-надання інформації ВПО про можливі місця і умови для їх тимчасового проживання/перебування з урахуванням пропозицій органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, волонтерських, благодійних організацій, інших юридичних та фізичних осіб, про стан інфраструктури, довкілля у таких місцях;

-надання у тимчасове користування ВПО житлового приміщення або соціального житла, придатного для проживання.

При цьому, ОМС в межах своїх повноважень, серед іншого:

-інформують місцеві державні адміністрації про можливі місця і умови для тимчасового проживання/перебування ВПО, про стан інфраструктури, довкілля у таких місцях;

-надають у тимчасове безоплатне користування ВПО з комунальної власності житлові приміщення, придатні для проживання (за умови оплати особою відповідно до законодавства вартості комунальних послуг).

Враховуючи вищевикладене, зазначимо, що інформацією про вільні житлові приміщення, що можуть надаватися у тимчасове користування або соціальне житло в населених пунктах володіють міські та обласні державні адміністрації.

Додатково інформуємо, що в Україні стартував проект «Там, де вас чекають», що допомагає українцям евакуюватися потягом та знайти прихисток. За посиланням

доступна інтерактивна мапа з вільними місцями по областях:
<https://tabsoft.co/3y7i8Qo>.

Крім цього, для пошуку безкоштовного житла рекомендуємо користуватись платформою «Допомагай» за посиланням <https://shelter.dopomagai.org> або зателефонувати на номер гарячої лінії 0(800)332238 (безкоштовно для дзвінків через всіх операторів зв'язку України).

Також, за допомогою веб-ресурсу «Прихисток» за посиланням <http://prykhystok.gov.ua/> обравши опцію «Знайти житло», Ви можете переглянути наявні пропозиції надання безкоштовного житла по всій Україні та зв'язатися з власником житла.

Інформація є актуальною станом на 07.09.2023

Порядок скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи у разі повернення до покинутого місця постійного проживання

Відповідно до ст.12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» дія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи скасовується, якщо особа:

- подала заяву про відмову від довідки;
- скоїла кримінальне правопорушення: дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади; посягання на територіальну цілісність і недоторканність України; терористичний акт; втягнення у вчинення терористичного акту; публічні заклики до вчинення терористичного акту; створення терористичної групи чи терористичної організації; сприяння вчиненню терористичного акту; фінансування тероризму; вчинення кримінального правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку або військового кримінального правопорушення;
- **повернулась до покинутого місця постійного проживання;**
- виїхала на постійне місце проживання за кордон.

За законом у ВПО є 10 днів, щоб повідомити про зміну свого місця проживання з дня дня прибуття до нового місця проживання.

Також, у разі добровільного повернення додому ВПО зобов'язаний подати про це уповноваженому органу за місцем отримання довідки не пізніше як за три дні до дня від'їзду.

Куди звертатися

Внутрішньо переміщені особи, які зареєстровані на території певної територіальної громади, аби знятися з обліку, зобов'язані повідомити департамент з питань соціального захисту населення районних держадміністрацій, виконавчих міських чи районних органів; виконавчі органи сільських, селищних, міських рад; центр надання адміністративних послуг в один зі способів:

- особисто подати повідомлення за місцем отримання довідки не пізніше, як за три дні до від'їзду;
- особисто подати повідомлення протягом трьох днів після повернення до покинутого місця проживання;

- подати повідомлення про скасування дії довідки про взяття на облік ВПО можна через портал «ДІЯ», за посиланням:

<https://diia.gov.ua/services/skasuvannya-statusu-vpo>

Якщо ВПО не повідомить про повернення в покинуте місце постійного проживання, дія довідки може бути скасована на підставі інформації про тривалу відсутність (понад 60 днів) особи за місцем проживання, яка дає обґрунтовані підстави вважати, що внутрішньо переміщена особа повернулася до покинутого місця постійного проживання.

У разі наявності у внутрішньо переміщеної особи обґрунтованих причин для продовження строку її відсутності за місцем проживання понад 60 днів така особа звертається з відповідною письмовою заявою за місцем проживання до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад. У такому разі строк відсутності внутрішньо переміщеної особи за місцем проживання може бути збільшено до 90 днів.

Інформація є актуальною станом на 07.09.2023

Правила перетину кордону в умовах воєнного стану

У зв'язку з введенням воєнного стану на території України, встановлено обмеження щодо виїзду певних категорій громадян за кордон.

Військовозобов'язаним чоловікам віком від 18 до 60 років, а також жінкам-військовозобов'язаним заборонено покидати межі України.

Але є певні винятки, які закріплені у **Правилах перетинання державного кордону громадянами України** та статті 23 **Закону України “Про мобілізацію та мобілізаційну підготовку”**.

У Правилах перетинання державного кордону громадянами України вказаний перелік груп військовозобов'язаних, яким дозволено перетинати державний кордон під час дії воєнного стану:

1. Особи, які визнані встановленим порядком непридатними до військової служби за станом здоров'я та виключені з військового обліку;
2. Чоловіки, які постійно проживають за кордоном;
3. Здобувачі фахової перед вищої та вищої освіти за кордоном;
4. Особи з інвалідністю та особи, що супроводжують родичів на лікування;
5. Батьки-одиначки;
6. Водії, які перевозять медичні вантажі, вантажі гуманітарної допомоги, волонтери. Дозволений виїзд водіїв компаній, які мають ліцензію на міжнародні перевезення вантажів;

7. Чоловіки, на утриманні яких перебувають троє і більше дітей віком до 18 років;
8. Чоловіки з інвалідністю I–III групи;
9. Спортсмени та діячі культури для участі в офіційних змаганнях та тренувальних зборах;
10. Діячі культури з метою благодійного збору коштів чи представлення України на міжнародній арені;
11. Моряки. Можуть перетнути кордон чоловіки, які працюють на морських суднах, суднах внутрішнього плавання чи які проходять практичну підготовку на суднах;
12. Поранені військовослужбовці та військовослужбовці, які проходять військову підготовку за кордоном;
13. Жінки, крім тих, які є військовозобов'язаними.

Варто зауважити, що згідно наказу Міністерства оборони від 11 жовтня 2021 року №313 Про внесення змін до наказу Міністерства оборони України, військовий облік жінок окремих професій, до яких належать й окремі професії в медичній сфері, відтерміновано до жовтня 2023 року. Тому, до жовтня 2023 року жінки медичних професій мають право вільно виїжджати за межі України.

Якщо жінка перебуває у запасі, вона вважається військовозобов'язаною, і підлягає тим же правам і обов'язкам, що і військовозобов'язані чоловіки, тобто для перетину кордону їй необхідно звернутись до центру комплектування та соціальної підтримки у визначеному законом порядку для отримання відповідного дозволу.

Також наразі, постановою КМУ від 27 січня 2023 року №69 “Про внесення змін до Правил перетинання державного кордону громадянами України”, запроваджено заборону на виїзд непридатних до служби чиновників як чоловіків так і жінок.

Винятками для перетину кордону цих категорій громадян є:

- виїзд жінок або батьків-одинаків для зустрічі з дітьми, які перебувають за кордоном;
- виїзд за кордон на лікування;
- виїзд на підставі окремого рішення голови Держприкордонслужби у разі смерті членів сім'ї за кордоном.

Загальними документами (їх нотаріально завіреними копіями), які можуть знадобитись певним категоріям громадян для перетину кордону, є зокрема:

- документи, що підтверджують родинні зв'язки;

- документи, що підтверджують інвалідність, спільне проживання;
- довідки про отримання державної допомоги на дитину, хвору на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, важкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні захворювання тощо;
- документи про отримання компенсації на догляд;
- висновки лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я про потребу в постійному сторонньому догляді;
- акт встановлення факту здійснення догляду.

Куди звертатися, якщо не дозволили перетнути кордон:

Відмова у перетині кордону повинна бути оформлена у письмовому вигляді, а саме у формі рішення прикордонної служби. Оскаржити відмову можна, подавши скаргу до головного органу Державної прикордонної служби, який видав рішення про відмову у перетині кордону, або шляхом подання до окружного адміністративного суду позову про визнання дій прикордонної служби протиправними щодо відмови у перетині кордону.

Інформація є актуальною станом на 07.09.2023